

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – П-В

**ФАКУЛТЕТ ПО ОБЩЕСТВЕНО
ЗДРАВЕ**

К-РА „ЕПИДЕМИОЛОГИЯ И МБС“

СЕКЦИЯ МБС

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ

ЗА УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА

Медицинско осигуряване на бедствените ситуации

**СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИ ГРИЖИ“
ОКС „БАКАЛАВЪР“**

Приет на катедрен съвет с Протокол №7/28.03.2018 г.

„Медицинско осигуряване на бедствените ситуации“

1. Цел на обучението по дисциплината

Придобиване на знания от студентите по: медицина на бедствените ситуации като общомедицинска наука и състояние на съвременния етап; предмет, цел, задачи, методология и методи на медицината на бедствените ситуации и приложението им в изучаването на планирането и провеждането на медицинското осигуряване на пострадалите при бедствия, аварии и кризи; методи и стандартни оперативни процедури за идентификация на опасностите, за сортировка, оказване на първа и първа долекарска помощ, подготовка и осъществяване на медицинска евакуация; методики и стандартни оперативни процедури за провеждането на санитарен контрол при бедствия, аварии и кризи.

Овластяване на: теоретични знания за причините за възникване и фазите в развитието на бедствените ситуации; характерните особености на различните видове бедствия, както и влиянието им върху здравето на населението; теоретични знания относно медицинското разузнаване, видовете огнища на поражение, необходимите действия при различните категории сортировки, особеностите на долекарската помощ при различните видове огнища на поражения, осигуряването на лична безопасност при провеждане на медицинското осигуряване на пострадалите.

Придобиване на практически умения за провеждане на медицинско разузнаване, за оказване на първа помощ и първа долекарска медицинска помощ.

2. Учебно съдържание на дисциплината

Дисциплина	Изучаване	Часове		
	Семестър	Общо	Лекции	Семинари
Медицинско осигуряване на бедствените ситуации	3-ти	15	10	5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА МАТЕРИАЛА ПО РАЗДЕЛИ И ЧАСОВЕ:

Наименование на раздела	Всичко часове	Лекции	Семинари
I. Обща Медицина на бедствените ситуации	9	6	3
V. Специална Медицина на бедствените ситуации			
1. Огнище на химично поражение	3	2	1
2. Огнище на радиационно и биологично поражение	3	2	1
Всичко часове:	15	10	5

ПРОГРАМА ЗА ЛЕКЦИИ - II курс, III семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ
1.	Бедствени ситуации - определение, характеристики, класификация, терминология, въздействие върху системата на здравеопазване. Медицина на бедствените ситуации - определение, цел, предмет, задачи, принципи.	2 часа
2.	Организация на защитата на населението и медицинското осигуряване на пострадалите при бедствия.	2 часа
3.	Огнище на поражение - определение, елементи, видове пострадали и тяхната класификация.	2 часа
4.	Медицинско разузнаване. Сортировка.	2 часа
5.	Първа помощ, първа долекарска помощ. Евакуация.	2 часа

Общо: 10 часа

ПРОГРАМА ЗА СЕМИНАРНИ УПРАЖНЕНИЯ - II курс, III семестър

№	ТЕМА	ЧАСОВЕ
1.	Медицинско осигуряване при бедствени ситуации.	2ч.
2.	Медицинско осигуряване на различните видове огнища на поразяване.	3ч.

Общо: 5ч.

Съдържанието е хронологически подредено така, че всяка следваща лекция и свързаните с нея семинарни упражнения да ползват вече изучена материя и понятия. Знанията на студентите се оценяват посредством писмен и устен изпит.

КОНСПЕКТ

1. Характеристика на бедствените ситуации .
2. Медицина на бедствените ситуации.
3. Защита на населението при бедствена ситуация.
4. Медицинско осигуряване на бедствена ситуация.
5. Медицинско разузнаване.
6. Сортировка.
7. Първа лекарска помощ.
8. Първа долекарска помощ.
9. Евакуация.
10. Зона на поражение.
11. Временен медицински пункт.
12. Медицинско осигуряване на огнище на химично, радиологично и биологично поражение.

3. Предпоставки

При завършване на обучението си студентите трябва да притежават следните знания и умения:

Теоретични знания – овладяване и обсъждане на:

- Медицината на бедствените ситуации като общомедицинска наука, организация на спасителните и медицински операции при заплахата от и/или настъпило бедствие.
- Медицината на бедствените ситуации като съвкупност и единство на медицинското разузнаване, сортировката, стабилизацията, евакуацията и дефинитивното лечение на пострадалите.
- Видовете огнища на поражение и специфичните предизвикателства пред медицинските специалисти произтичащи от характерните за конкретната бедствена ситуация поразяващи фактори.
- Методи и стандартни оперативни процедури, използвани в провеждането на медицинското осигуряване на пострадалото население.
- Система за управление при бедствия, кризи и аварии и мястото на медицинския специалист в нея.
- Оказване на долекарска помощ при масовост на пострадалите; оказване на долекарска помощ на интоксикарани, облъчени и инфектирани пострадали.

Практически умения:

- Да извършва медицинско разузнаване и да предава събраната и анализирана медицинска информация в условия на бедствена ситуация.
- Да провежда сортировка на пострадалите.
- Да съдейства за изграждането и дейността на временния медицински пункт.
- Да предприема адекватни и ефективни превантивни мероприятия.
- Да оказва първа и първа долекарска медицинска помощ на пострадалите.
- Да подготвя и извършва медицинска евакуация на нуждаещите се.

4. Академични ресурси

За воденето на лекциите е необходим хабилитиран преподавател, с придобита специалност по медицина на бедствените ситуации. До 30% от лекциите могат да се възлагат на нехабилитирани преподаватели, притежаващи научна степен „Доктор“ и специалност по МБС. За воденето на упражненията са необходими асистенти, заемащи академичната длъжност „асистент по медицина на бедствените ситуации“ или „главен асистент по медицина на бедствените ситуации“. Семинарните упражнения могат да се водят от хабилитирани и нехабилитирани преподаватели.

5. Материални ресурси

Секция „МБС“ разполага с 2 (два) кабинета за учебно-практическите упражнения. Те са снабдени с мулажи, нагледни табла, материали за провеждане на специфичните за дисциплината занятия (индивидуални защитни средства от всички видове, апаратура за индикация на вредни вещества, богат видео фонд за извършване на определените в СОП действия и др.)

Всеки кабинет на секцията е с площ 25 м² и 23/20 работни места. На разположение на преподавателите и студентите са две мултимедии, мултифункционално устройство, два лаптопа, достъп до интернет.

6. Лекционно обучение

Водещият лектор на дисциплината разработва и изнася лекциите под избраната от него форма (лекционна форма или мултимедийна презентация). Всички теми по дисциплината са разработени и налични в катедрата за използване от студентите при поискване.

7. Семинарни занятия

Занятията се провеждат на групи. За семинарите на студентите предварително се препоръчва литература за подготовката на темите. По време на семинарните упражнения се тренират практически умения, както и се провеждат дискусии.

Всички семинарни упражнения трябва да са отработени. Отсъствия се допускат само по уважителни причини (заболяване, освобождение от Деканата и др.) Пропуснатите упражнения се отработват до края на семестъра. За присъствието на студентите се водят индивидуални картони, по които те могат да бъдат проследени.

8. Информационни ресурси. Основна литература. Сайтове

1. Сапунджиев П., Р. Костадинов, Ръководство по управление на медицинското осигуряване при бедствени ситуации, за бакалаври и магистри по здравен мениджмънт и маркетинг, издателство „ИК-ВАП“ Пловдив, 2010
2. Михайлова Ил., Р. Чакърва, Медицина на бедствените ситуации, издателство „АРСО“, София, 2011
3. Романова Хр., Защита и медицинска помощ при бедствени ситуации, издателство „Колор Принт“, Варна, 2012
4. Костадинов Р. Тестови въпроси по медицинско осигуряване на бедствените ситуации, за студенти в медицински колеж, издателство „Лакс Бук“ Пловдив, 2017
5. Бадински Л., К. Гигов и кол., “Справочник по Медицина на бедствените ситуации (катастрофите)”, под редакцията на доц. Драгнев, издателство „Класик Дизайн“, София, 2004 г.
6. Канев К., Е. Белоконски, К. Кацаров, и кол., “Медицинско осигуряване при мисии, кризи и терористични актове”, под редакцията на доц. С. Тонев, ВМА, издателство „Ирита“, София, 2007
7. Канев К., В. Драгнев, М. Кадурина, “Медицинско осигуряване при кризи”, под редакцията на доц. С. Тонев, изд. “Ирита”, 2007 г.
8. Канев К, В. Драгнев и кол., “Медико-тактическа характеристика на бедствените ситуации”, под редакцията на доц. С. Тонев, изд. „Ирита“, София 2007
9. Парашкевов Ал., Р. Костадинов, Медицинско осигуряване на инцидент с масовост на пострадалите, издателство „ВМА“, 201
10. Сапунджиев К., Медицина на бедствените ситуации, 2^{по} преработено и допълнено издание, издателство „Лакс Бук“, Пловдив, 2014
11. Канев К.и др., Медицина на бедствените ситуации: компедиум, УИ „Св. Климент Охридски“, София, 2014
12. Judith E. Tintinalli, J. Stephan Stapczynski, O. John Ma, Donald M. Yealy, Garth D. Meckler, David M. Cline, Tintinalli’s Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, 8e, 2016, Section 2: Disaster Management
13. C. Keith Stone, Roger L. Humphries, Current Diagnosis & Treatment: Emergency Medicine, 8e, 2017, Chapter 4: Disaster Medicine

14. John M. Oropello, Stephen M. Pastores, Vladimir Kvetan, Critical Care, 2017, Chapter 62: Critical Care of Disaster Victims
15. William H. Markle, Melanie A. Fisher, Raymond A. Smego Jr., Understanding Global Health, 2e, 2014, Chapter 15. Humanitarian Assistance and Disaster Relief
16. Jesse B. Hall, Gregory A. Schmidt, John P. Kress, Principles of Critical Care, 4e, 2015, Chapter 9: Preparedness for Catastrophe
17. Joseph LaDou, Robert J. Harrison, CURRENT Diagnosis & Treatment: Occupational & Environmental Medicine, 5e, 2014, 37: CBRNE Preparedness
18. Kenneth V. Iserson, Improvised Medicine: Providing Care in Extreme Environments, 2e, 2016, Chapter 2: What Are Resource-Poor Situations?

9. Контролни работи

Текущият контрол на студентите е важен фактор за придобиване на трайни знания и умения. На всяко семинарно упражнение студентите се препитват устно. Резултатите от текущия контрол се обсъждат със студентите.

10. Самостоятелна работа и ангажираност на студента

Самостоятелната работа на студентите се състои в подготовката им за семинарните упражнения, като за целта ползват препоръчаната им литература. Самостоятелната работа на студентите се ръководи от преподавателите. За подготовката на студентите се предоставят обучителни тестове. При необходимост студентът посещава часовете за консултации на преподавателите.

11. Сътрудничество между студентите и преподавателския екип

Това сътрудничество се изразява в ангажираността на преподавателите при предварителната подготовка на студентите. При наличие на текущи трудности при усвояване на материала, преподавателите подпомагат студентите. Преподавателите имат обявени часове за консултации, по време на които студентите могат да ги потърсят за помощ. Част от студентите (при изявено желание от тяхна страна) се включват в научни разработки, извършвани от преподавателите в катедрата.

12. Изпити (контрол на знанията на студентите)

Знанията на студентите се контролират чрез устни препитвания по време на семинарните занятия. След приключване на лекционния курс и семинарните занятия крайната оценка на студента се формира от представените от него знания по време на семестриалния изпит, който се състои от писмен и устен изпит.

13. Стандарти за оценяване

Стандартите за оценяване са съобразени с Академичния стандарт, приет с решение на АС – Протокол № 9/26.11.2015 год.

Студентите се оценяват по шестобална система от слаб (2) до отличен (6):

Отличен (6) – за много добро познаване на въпросите от общата и специалната части на медицината на бедствените ситуации, включени в конспекта и разгледани в информационните източници. Владее на ключови знания и умения, възможности за

собствено мислене при решаването на задачи, свързани с медицинското осигуряване на пострадалите при бедствия, аварии и кризи.

Мн. Добър (5) - за добро познаване на въпросите от общата и специалната части на медицината на бедствените ситуации, включени в конспекта и разгледани в информационните източници. Владее на ключови знания и умения, свързани с медицинското осигуряване на пострадалите при бедствия, аварии и кризи.

Добър (4) – за основно познаване на въпросите от общата и специалната части на медицината на бедствените ситуации, включени в конспекта и разгледани в информационните източници. Владее на известни знания и умения, свързани с медицинското осигуряване на пострадалите при бедствия, аварии и кризи.

Среден (3) - за ниско познаване на въпросите от общата и специалната части на медицината на бедствените ситуации, включени в конспекта и разгледани в информационните източници. Ниско овладени ключови знания и умения, свързани с медицинското осигуряване на пострадалите при бедствия, аварии и кризи.

Слаб (2) – не отговаря на нито едно от изискванията по-горе.

При започване на учебната дисциплина студентите се запознават подробно със стандартите за оценяване от преподавателите.

14. Формиране на крайната оценка

Във формирането на крайната оценка вземат участие следните компоненти (К):

1. Оценка от финалния писмен изпит (К1) с коефициент на значимост 0.8.

3. Оценка от финалния усетен изпит (К2) с коефициент на значимост 0.2.

Крайна оценка = (К1 X 0.8) + (К2 X 0.2)

Ако една от компонентите на крайната оценка е слаб (2), то крайната оценка е също слаб (2).

Изпитните материали се съхраняват и се предоставят на студентите да се запознаят с тях и основанията за оценка по ред и процедура обявени предварително.

Периодът, в който се осигурява достъп на студентите до изпитните материали и резултати е не по-дълъг от 5 (пет) работни дни след датата на изпита.

Настоящият Академичен стандарт се предоставя на студентите в началото на обучението по учебната дисциплина.

Разработил академичния стандарт:.....

/доц. д-р Ростислав Костадинов/